

Thăm Viếng Thành Agra (Ấn Độ)

Ngọc Hạnh

Chúng tôi rời New Delhi đi Agra vào 7 giờ 30 sáng sau khi trả phòng khách sạn và điếm tâm. Ở Luân Đôn 7 giờ sáng trời đầy sương mù nhưng New Delhi nắng chiếu qua khung cửa sổ, chan hòa trên sân cỏ từ 6 giờ. Hành

lý hai bác tài xế đã đem ra xe trước, chúng tôi chỉ cần lên phòng kiểm soát lần chót là giã từ khách sạn. Hai người tài xế sẽ đi với chúng tôi suốt cuộc hành trình 10 ngày. Có thể đi Agra bằng xe lửa, xe đồ, xe hơi. Chúng tôi 2 gia đình 8 người tất cả, đi xe riêng để tùy tiện muốn dừng xe nghỉ ngơi bao lâu cũng được.

Ngoài đường lớn lúc này đã nhộn nhịp, xe cộ đông đúc. Tiếng còi các loại xe inh ỏi vang vang. Hai xe đưa chúng tôi từ từ ra khỏi đô thị. Trên đường ra ngoại ô, tuy không có xe nhỏ như xe đạp, xe rickshaw chen chúc như trong chợ nhưng có nhiều xe chở hàng, xe bus chở người đông đến nỗi hành khách ngồi cả trên mái xe. Xe hàng vừa chạy vừa bóp còi inh ỏi. Bên hông xe có chữ "Xin vui lòng nhấn còi bằng Anh ngữ". Bụi tung lên khi mỗi chiếc xe to chạy qua. Thỉnh thoảng có chiếc xe đạp ngược chiều. Hầu như chiếc đạp nào cũng dừng xe lại, đứng nép bên đường chờ xe lớn chạy khỏi mới lên xe đi tiếp. Xe chạy trên đường tráng nhựa, 2 bên là đồng ruộng khô nứt nẻ, thiếu nước. Trừ những cây to bên vệ đường, các loại cây dưới ruộng thiếu màu xanh, phải chăng vì không đủ phân hay vì cần nước? Các phụ nữ loay hoay làm việc dưới ruộng cũng mặc áo hay váy cổ truyền dài lê thê. Tôi không thấy bò dưới ruộng nhưng thấy trâu. Hình dáng con trâu cũng giống như trâu Việt Nam, hai sừng trâu dài, cong vút, nhưng gầy hơn trâu bên mình. Thỉnh thoảng có người cỡi lạc đà hay cỡi lừa đi ở ven lộ. Cả người lẫn thú đều gầy nhom.

Đường đi đến Agra dài nên chúng tôi có đem bánh ngọt, nước và trái cây theo cho hai cháu con người em 17 tuổi và 13 tuổi. Trẻ con đang sức lớn nên chốc ăn trái cây, chốc lại uống nước. Bác tài không ăn thức gì do chúng tôi mời. Bác có đem theo thức ăn riêng. Xe chạy chừng vài tiếng ngừng lại nhà hàng sạch sẽ ven đường để mọi người giải lao, rửa tay và đi lại cho thoải mái. Nhà hàng có nước dừa tươi, nước sinh tố, nước xoài. Hai người tài xế khuyên chúng tôi chỉ nên uống nước lọc trong chai hay nước dừa tươi, không nên dùng các loại nước trái cây kia. Nhà hàng này ngoài các món ăn mặn còn thực đơn cơm chay như hầu hết các nhà hàng trong thành phố. Chúng tôi chỉ uống nước và rửa tay, không dùng cơm vì còn sớm. Khi xe đến gần Agra thì nhà cửa to đẹp sáng sủa hơn.

AGRA :

Agra cách New Delhi 200 cây số về hướng Nam, trên bờ con sông Jumuna, có 1,7 triệu dân, đông thứ 19.

Thành phố này có các trường Đại học tốt, là trung tâm văn hóa giáo dục thuở xưa. Nay New Delhi có nhiều trường Đại học hơn. 40% dân Agra sống về nghề nông. Ngoài ra họ nổi tiếng về nghề dệt thảm, xuất cảng thảm, khéo léo trong các vật dụng làm bằng da, các vật thủ công, chạm khắc tỉ mỉ.

Khách sạn 5 sao ở Agra

Ngành du lịch mang lợi tức đáng kể cho cố đô Agra. Thành phố có nhiều du khách nên có nhiều khách sạn sang trọng 5 sao như Wyndham Grand Hotel, Mansigh Hotel Palace, Hotel Agra... Ngoài ra còn có khách sạn rẻ gần thành phố, từ 1 đến 3 sao nhưng cũng đủ tiện nghi. Nhà hàng ăn uống ngon và đẹp, phần lớn thực khách là người ngoại quốc. Agra có nhiều di tích lịch sử, kiến trúc xưa tráng lệ xây bằng vật liệu chắc đẹp như đá marble trắng và gạch đá màu hồng. Agra Fort hay Red Fort là một trong các di tích lịch sử của Agra.

THÀNH AGRA (AGRA FORT)

Raj cho biết vào thế kỷ 16, 17, triều đại Mughal cực thịnh. Vua Akbar Mughal xây thành Agra bằng gạch, cổng gỗ, chu vi 2,5 cây số, mất 8 năm mới hoàn thành. Đến đời cháu nội là Shah Jahan cổng thành được sửa lại thay bằng đá marble trắng, trang trí hình rồng, chim, hoa lá chạm khắc trong đá. Tường thành bằng đá đỏ. Không phải tường thành phẳng lì như các tường thành của Pháp ở Saigon mà có hình thù nọ kia, xây kiểu cách, chạm khắc các trang trí xinh xắn vào trong bức tường. Nơi này vừa là nơi hoàng gia cư ngụ, vừa là chỗ cho quân sĩ đồn trú. Ông xây thêm nhiều cung điện nguy nga trong thành Agra thành lập chợ, trường dạy học, chỗ giải trí. Trong thành có rạp hát, có chợ, hồ nước, vườn hoa, một vương quốc tráng lệ, đầy đủ tiện nghi cho triều đình. Có 500 kiến trúc trong thành.

Thành Agra rộng hình bán nguyệt, có 2 lớp tường cao, vững chắc. Lớp tường phía ngoài cao hơn 10 mét (40 feet), tường phía trong cao hơn 20 mét (70 feet). Giữa 2 bức tường có hào sâu. Cá sấu được nuôi trong hào. Kẻ phiến loạn hay ai xâm nhập thành bằng cách trèo tường rơi xuống hào là mất mạng. Nếu không bị thương tích vì mảnh chai trên đầu tường thì cũng bị cá sấu ăn thịt. (Raj nói thế nhưng tôi xem bách khoa toàn thư thì hào nằm bên ngoài tường thành, bề rộng 9 mét, bề sâu 10 mét).

Tường thành có 4 cổng vào. Cổng chính phía Tây, vẫn còn gọi Delhi Gate, to và đẹp nhất. Đến nay các hình chim thú, hoa lá khắc vào đá ở cổng thành dành nhà vua, hoàng hậu, quốc khách, đại thần này. Cổng Amar Singh Gate cho khách gồm cả du khách, thân nhân ra vào thành nằm về phía Nam. Phụ nữ dùng cổng Water Gate ở phía Bắc. Anh Raj không nhớ cổng thứ 4 tên gì, nằm hướng Đông có lẽ dành cho quân sĩ?

Lúc chúng tôi đến Agra ngoài đường trời nắng nóng nực nhưng đến Agra Fort cảm thấy mát mẻ hẳn nhờ nhiều bóng cây và gió mát từ con sông Jumana. Trong thành có nhiều cỏ thụ, cỏ hoa tươi tốt. Các cung điện trồng hoa kiểng dưới đất hoặc trong chậu sứ to. Các công viên bãi cỏ xanh mướt. Sân cỏ cắt tỉa thành hình nọ kia xinh xắn. Lối đi từ sân nọ đến sân kia cũng sạch sẽ gọn gàng. Bên ngoài thành nóng và bụi, ngược với bên trong mát mẻ cỏ hoa vui mắt, hai bên dù chỉ cách nhau 1 bức tường mà là 2 thái cực. Thực ra sân cỏ nhiều hơn luống hoa. Hoa giấy nhiều hơn cả, đủ màu, xanh, đỏ, tím, vàng... Có lẽ loài hoa này chịu được khí hậu nhiệt đới.

Chúng tôi đi đến một trong các pháo đài ở tường thành. Pháo đài hình tròn, xây bằng gạch chắc chắn. Từ nơi đứng tôi thấy ngôi mộ Taj Mahal màu trắng xa xa nổi bật trên nền trời xanh.

Nhìn theo dọc dài trên đầu các bức tường thành đầy dấu vết mảnh chai, được gắn lên. Có quãng tường mảnh chai vẫn còn nhô lên cao dù thành xây cách đây 4 thế kỷ. Theo Raj ngày xưa Agra Fort có 8 tháp canh và nhiều lỗ châu mai cách khoảng nhau đều đặn vòng quanh bức tường thành. Cổng thành to và nặng, lúc nào cũng có người canh gác. Có cầu nối liền hai bên bờ tường thành và hào sâu với nhau. Cầu kéo lên hạ xuống theo giờ giấc ấn định. Ban đêm cầu kéo lên cao, không ai vào ra được. Tôi không biết Raj nói có đúng không vì anh chỉ là hướng dẫn du lịch "tài tử", anh chỉ biết tổng quát về các thắng cảnh hay di tích lịch sử mà thôi. Raj cho biết hướng dẫn du lịch chuyên nghiệp phải tốt nghiệp đại học

và không lái xe cho du khách. Raj có đọc sách, nghiên cứu nhưng không giỏi như người chuyên môn, dù anh đã làm việc cho hãng du lịch gần 10 năm. Các tài xế lái xe cho hãng du lịch ai cũng có kiến thức căn bản về danh lam thắng cảnh địa phương.

Anh đưa chúng tôi xem rạp hát, nơi họp chợ thuở xưa. Tất cả chỉ là di tích, diện tích các nơi này khá rộng. Cung điện nhà vua được giữ sạch sẽ, bảo trì tốt. Chúng tôi đến nơi vua làm việc, nghỉ ngơi. Vài cột nơi đền vua cẩn kim cương, hồng ngọc, bích ngọc thật. Những viên đá quý nay không nguyên vẹn, bị cạy gỡ dở dang, một phần còn dính vào cột, một phần bị lấy mất. Đá quý và bán quý xen kẽ nhau, màu sắc khác biệt, chiếu lóng lánh rất đẹp. Khay trà, ấm chén đều mạ bạc hay bằng vàng, bạc thật. Áo, dép, mũ, nón chạ chỉ vàng, chỉ bạc, đính trên châu giống như y phục hát bội trên sân khấu. Khác là trên sân khấu họ dùng đồ giả, của vua là đồ thật bằng quý kim hay bán quý kim. Bồn tắm của hoàng hậu bằng loại đá trắng, trên trần nơi để bồn tắm có trang trí hình vẽ, hoa văn. Các vật dụng hoàng hậu như gương lược có viền vàng viền bạc...

Raj cho biết Shah Jahan về cuối đời bị con trai cướp ngôi, bị cầm tù, giam giữ trong Red Fort. Tôi nghĩ nếu giam trong ngục mới sợ chứ giam ở Agra Fort thì không tệ lắm. Dĩ nhiên không sao bằng được tự do mặc dù Red Fort hay Agra Fort rộng, cả ngày chưa đi hết các cung điện. Vua có thể xem hát giải trí, xem họp chợ nhưng không được ra khỏi cổng thành. Như thế là vua bị quản thúc trong cung điện do chính nhà vua xây cất. Đưa con đại nghịch đó cho phép vua tự do đến các nơi trong Agra Fort để có thể nhìn về Taj Mahal nơi hoàng hậu yêu quý của ngài ngàn thu an giấc. Người con đoạt ngôi vua tên Aurangzeb. Ông là con út, thông minh, tài giỏi nhất trong những người con vua Shah Jahan và được vua tin dùng. Ông này đã lần lượt giết các anh mình và sau cùng chiếm ngôi vua cha.

Tôi không nhớ được nghe ở đâu câu “người lãnh đạo tài giỏi, có đức, dân chúng được nhờ, người lãnh đạo có tài mà ác, dân khổ”. Tôi không biết thời kỳ người con đại nghịch trị nước, đời sống dân chúng Ấn độ ra sao.

Mới đi một phần của Agra Fort trời xế bóng sắp về chiều, chúng tôi cũng đã mỏi chân. Mọi người lên xe trở về khách sạn nghỉ ngơi để hôm sau viếng ngôi mộ danh tiếng Taj Mahal, cách Agra Fort chừng 2 cây số.

Ngọc Hạnh
Virginia, mua thu 2000